



D A N S K R E T S P O L I T I S K F O R E N I N G

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Det Internationale Kontor
Att. Charlotte Lauritzen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

HØRINGSUDTALELSE

den 7. september 2006

fra

Dansk Retspolitisk Forening

Vedr.

Et nyt program på området for retlige og indre anliggender, sagsnummer 2006-305-0369.

Til besvarelse af Justitsministeriets høringskrivelse af 11. juli 2006 vedrørende midtvejsevaluering af Europa Kommissionens *"The Hague Programme"* på området for retlige og indre anliggender, skal Dansk Retspolitisk Forening (DRF) fremsætte følgende få bemærkninger:

- 1 Sigtet, som Kommissionen tager, er meget bredt, og forslagene meget sparsomt forelagt i det tilsendte materiale. Det er derfor DRF's holdning, at Kommissionen bør foretage en konkretisering og analyse af, især, de forslag, som Kommissionen ønsker givet prioritering i den kommende periode. Kommissionen bør ligeledes påvise det reelle behov for en indbyrdes tilnærmelse på, især, området for strafferetlige sanktioner. DRF mener, at det er yderst vigtigt, at sammenhængen i de forskellige nationale sanktionssystemer opretholdes.
- 2 DRF henviser til vedlagte dokument af 21. september 2004, hvilket indeholder DRF's udtalelse fra 2004 til forslag om program for retlige og indre anliggender. DRF opretholder holdningerne i denne høringsudtalelse og anser dem alle for stadig aktuelle.
- 3 Det fremgår af de tilsendte rapporter, at det videre er Kommissionens ønske, at de forskellige initiativer på det strafferetlige område vedtages og implementeres hurtigst muligt, samt at beslutningsprocessen ved det politimæssige og strafferetlige samarbejde styrkes.

Det er derfor relevant at trække DRF's kommentarer til den allerede i 2004 omtalte mulighed for at omlægge beslutningsprocessen på det strafferetlige område til flertalsafgørelser frem. DRF fastholder således, at flertalsafgørelser meget vel kan risikere at bringe en større vilkårlighed, end den, som allerede er gældende, på grund af forskellige retsregler fra det ene land til det andet, med sig.

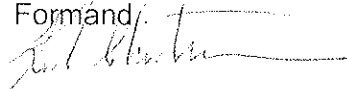
DRF mener ikke, at en ændring af beslutningsprocessen til flertalsafgørelser, vil reparere en manglende politisk vilje til harmonisering på området for det strafferetlige samarbejde. En ændring af beslutningsprocessen vil således ikke være medvirkende til en hurtigere harmonisering.

"I stedet bør der møjsommeligt og med behørig ydmyghed over for opgavens enorme omfang og kompleksitet arbejdes videre med de klassiske mellemstatslige modeller, hvorunder hører også den europæiske menneskerettighedserklæring og Domstolen i Strasbourg."

"Denne model, der trods langsommelighed kan fremvise betragtelige resultater, udmærker sig for netop ved at give plads til mangfoldighed og forskellighed fra land til land under respekt for grundlæggende principper, både af demokratisk og retlig karakter."

- 4 DRF understreger, at samarbejdet og udviklingen på området ikke må gå hurtigere end at retssikkerheden kan følge med. DRF mener, som ovenfor anført, at Kommissionen i mange tilfælde ikke har foretaget en tilpas grundig forundersøgelse af behovet for og konsekvenserne af de foreslåede retsakter. DRF mener derfor, at der kan være god grund til ikke at speede nogen form for rammelovgivning, eller implementering af fællesholdninger op på netop disse områder.

Med venlig hilsen,

Bjørn Elmquist
Formand.


Vedr.: Deres sagsnr. 2004-1660/19-0101 - høring om et nyt arbejdsprogram på området for retlige og indre anliggender.

I besvarelse af Deres skrivelse af 7. juli 2004 skal Dansk Retspolitisk Forening hermed fremsætte følgende bemærkninger til det i EU-Kommissionens meddelelse af 2. juni 2004 indeholdte arbejdsprogram på ovennævnte område.

1. Hvad det generelle angår, synes det at være et gennemgående træk i hele arbejdsprogrammet, at bestræbelserne på at skabe større ensartethed og fjerne forskelle i medlemslandenes retlige og indre anliggender har som egentligt hovedformål at fremme integrationen mellem EU-landene. Med andre ord at gøre dette for enhver statsmagt meget centrale område til en slags motor for den videre udvikling hen mod en overnational struktur.

Der kan som eksempler herpå nævnes punkt 2.2 på side 8, hvor det hedder, at styrkelsen af unionsborgerskabet bør udgøre et centralt element i indsatsen. Dette følges op i punkt 2.8 på side 11 med opstillingen af det mål at styrke den gensidige tillid ved at sikre samtlige unionsborgere et retssystem af høj kvalitet baseret på fælles værdier.

Konsekvensen er, at den frihed, retfærdighed og sikkerhed, som arbejdsprogrammet hylder igen og igen, bliver eksklusiv og særegen for unionsborgerne. Princippet om universalitet i menneskerettighederne, og at der ikke må diskrimineres efter nationalt tilhørsforhold, nævnes ikke i arbejdsprogrammet. Hverken som et overordnet hensyn eller som et afbalanceringskriterium.

I en tid præget af deklatoriske udsagn om at "forsvare europæiske værdier" og i visse udlægninger "vestlige" eller "amerikanske værdier" turde der ellers være et markant og presserende behov for at fastslå denne universalitet, så eksisterende barrierer for "fremmede", dvs tredielandes borgere fortrinsvis fra i-lande i resten af verden eller fra udviklingslandene, reduceres.

Med arbejdsprogrammets indgangsvinkel og de foreslåede instrumenter må sådan forskelsbehandling tværtimod forudses yderligere forstærket og udbygget.

Denne hægen om integrationsfremmende eksklusivitet synes helt at kamme over, når det i samme punkt på side 12 hedder:

"Under Domstolens kontrol bør Eurojust søge en strafferetlig løsning på overtrædelser, der udgør en trussel for EU's aktiviteter og politikker."

Det forslag kan ikke sammenlignes med bestemmelser i traditionel national lovgivning mod landsforræderi eller landsskadelig adfærd. Det giver snarere mindelser om diktaturer med meningscensur og politiske processer og kunne udlægges som et oplæg til at kriminalisere EU-modstand og skepsis over for f. eks. integrationens centraliseringstendenser.

2. På samme generelle plan skal det påpeges, at ambitionerne om at stramme op på beslutningsprocessen, så der bliver flertalsafgørelser på det strafferetlige område for at opnå større ensartethed, meget vel kan føre langt større vilkårlighed på området end den, der på grund af forskellige retsregler fra det ene land til det andet er gældende.

Det kan ikke betvivles, at der i øjeblikket gøres kun beskedne fremskridt i retning af at skabe større ensartethed på det (straffe)retlige område, og at dette skyldes manglende politisk vilje "i hovedstæderne". Denne udbredte jargon, der dog ikke ordret genfindes i arbejdsprogrammet, henviser til regeringerne, evt. parlamenterne i de enkelte lande, men frister til at bortse fra den realitet, at det som oftest er i meget brede kredse uden for hovedstæderne og uden for de egentlige politiske kredse, at modviljen mod EU's ensretningsbestræbelser er størst.

At forsøge at omgå denne kendsgerning ved at indføre flertalsbeslutninger vil på ingen måde reparere på den påpegede manglende politiske vilje. Forslagene udarbejdet af Kommissionen ville i så fald formodentlig blive vedtaget i langt flere tilfælde end før, og formelt set ville der være skabt større ensartethed overalt i EU-Europa. Men dette siger intet om den reelle retsanvendelse i også alle "afkroge" af området, og dette ville som allerede antydnet føre til en udbredt og i længden skadelig vilkårlighed. På sigt ville dette kunne true både retsstaten og demokratiet.

I stedet bør der møjsommeligt og med behørig ydmyghed over for opgavens enorme omfang og kompleksitet arbejdes videre med de klassiske mellemstatslige modeller, hvorunder også hører den europæiske menneskerettighedserklæring og Domstolen i Strasbourg.

Denne model, der trods langsommelighed kan fremvise betragtelige resultater, udmærker sig jo netop ved at give plads for mangfoldighed og forskellighed fra land til land under respekt for grundliggende principper, både af demokratisk og retlig karakter.

3. Mere specifikt skal det bemærkes

ad pkt. 2.9 side 13 at skabelse af en retlig ramme for at forbedre informationsudvekslingen mellem medlemslandenes retshåndhævende myndigheder og regulering af disse myndigheders adgang til forskellige informationskilder bør ske under fuld respekt for princippet om privatlivets fred og individets integritet. Dette punkt bør formuleres, så dette krav fremgår explicit.

ad pkt. 2.11 side 11 at de meget summariske formuleringer om styrkelse af indsatsen for kriminalitetsforebyggelse ikke ses at omfatte de sociale, herunder uddannelses- og beskæftigelsesmæssige aspekter, som efter al erfaring er afgørende for en reel præventiv effekt.

4. Afslutningsvist skal det påpeges, at arbejdsprogrammet synes uden fremadrettet perspektiv og vilje til reelle fremskridt for de mennesker, der som potentielle ofre eller potentielle kriminelle skal leve i og med dette planlagte ensstrengede system,. Der er således ingen tanker om udvikling af alternative sanktioner som samfundstjeneste, af konfliktråd, af cognitive skills-programmer eller lignende, som man i mange samfund, herunder til en vis grad det danske, har gjort mange nyttige og positive erfaringer med i de sidste årtier.

Med venlig hilsen

Fmd. Bjørn Elmquist

Dansk Retspolitisk Forening
Sekretariat
c/o Advokat Bjørn Elmquist,
H.C.Andersens Boulevard 11, 1.,
1553 Kbh.V.- Tlf. 33 14 14 33, FAX 33 14 14 32, E-mail bjorn.elmquist@advokathca.dk